

**SPRÁVA Z PREŠETROVANIA
V OBLASTI POSKYTOVANIA FINANČNÝCH
SLUŽIEB OBYVATEĽSTVU, MALÝM
A STREDNÝM PODNIKATEĽOM
A SAMOSPRÁVAM
V SLOVENSKEJ REPUBLIKE**

VIAZANIE VYBRANÝCH BANKOVÝCH PRODUKTOV

(prešetrovanie podľa § 22 ods. 1 písm. a) zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane
hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona č. 347/1990 Zb.
o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy
Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov v znení neskorších
predpisov)

Apríl 2014

ÚVOD	3
1. VIAZANIE BANKOVÝCH PRODUKTOV A JEHO NEGATÍVNE EFEKTY NA PROSPECH SPOTREBITEĽA	4
2. KONCENTROVANOSŤ TRHU POSKYTOVANIA VYBRANÝCH BANKOVÝCH PRODUKTOV PRE FYZICKÉ OSOBY – NEPODNIKATEĽOV, MALÝCH A STREDNÝCH PODNIKATEĽOV A SAMOSPRÁVY	5
2.1. METODOLÓGIA.....	5
2.2. POSKYTOVANIE BEŽNÝCH ÚČTOV	6
2.2.1. <i>Poskytovanie bežných účtov fyzickým osobám, ktoré nie sú podnikateľmi</i>	6
2.2.2. <i>Poskytovanie bežných účtov malým a stredným podnikateľom</i>	7
2.2.3. <i>Poskytovanie bežných účtov pre samosprávy</i>	9
2.3. POSKYTOVANIE ÚVEROV	10
2.3.1. <i>Poskytovanie hypotekárnych úverov fyzickým osobám, ktoré nie sú podnikateľmi</i>	10
2.3.2. <i>Poskytovanie spotrebných úverov fyzickým osobám, ktoré nie sú podnikateľmi</i>	11
2.3.3. <i>Poskytovanie úverov malým a stredným podnikateľom</i>	12
2.3.4. <i>Poskytovanie úverov samosprávam</i>	13
2.4. ZHODNOTENIE VÝVOJA KONCENTROVANOSTI TRHOV POSKYTOVANIA ÚRADOM SLEDOVANÝCH BANKOVÝCH PRODUKTOV	14
3. PREŠETROVANIE PRAKTIKY VIAZANIA VYBRANÝCH BANKOVÝCH PRODUKTOV	16
3.1. METODOLÓGIA.....	16
3.2. ZISTENIA ÚRADU OHĽADNE VIAZANIA BANKOVÝCH PRODUKTOV	17
3.2.1. <i>Viazanie poskytnutia hypotekárneho úveru na bežný účet založený v danej banke</i>	17
3.2.2. <i>Viazanie poskytnutia spotrebného úveru na bežný účet založený v danej banke</i>	18
3.2.3. <i>Viazanie poskytnutia úveru malým a stredným podnikateľom na bežný účet založený v danej banke</i>	19
3.2.4. <i>Viazanie poskytnutia úveru samosprávam na bežný účet založený v danej banke</i>	20
3.3. PRIESKUM ÚRADU V NÁHODNE VYBRANÝCH POBOČKÁCH JEDNOTLIVÝCH BÁNK	20
4. ZHRNUTIE ZÁVEROV ÚRADU Z PREŠETROVANIA V ROKU 2013	21
PRÍLOHY	24

Úvod

Finančný sektor predstavuje jednu z najdôležitejších hybných oblastí ekonomiky. Finančné služby takmer každodenne využíva veľký počet obyvateľov, podnikateľov i samospráv. Vďaka efektívnej hospodárskej súťaži medzi jednotlivými poskytovateľmi finančných služieb by títo spotrebiteľia mali mať lepší prístup k širšej ponuke finančných služieb vyššej kvality za konkurenčné ceny.

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“) vzhľadom na vyššie uvedené, ako aj v nadväznosti na štruktúru trhu poskytovania finančných služieb, ktorá dlhodobo vykazuje vyššiu mieru koncentrácie, považuje podporu a ochranu hospodárskej súťaže v oblasti poskytovania finančných služieb za jednu zo svojich priorit¹. Keďže obyvateľstvo, malých a stredných podnikateľov a samosprávy je možné považovať za kategóriu spotrebiteľov s nižšou vyjednávacou silou ako je tomu v prípade veľkých podnikateľov, úrad sa v rámci svojho prešetrovania zamerail na podmienky poskytovania vybraných bankových produktov uvedenej klientele bánk.

V nadväznosti na iniciatívu Európskej komisie v oblasti podpory a ochrany efektívnej hospodárskej súťaže pri poskytovaní finančných služieb úrad v roku 2007 uskutočnil prešetrovanie poskytovania finančných služieb obyvateľstvu a malým a stredným podnikateľom. Úrad zistil, že dochádza k viazaniu niektorých bankových produktov (viazanie poskytnutia úverov obyvateľstvu a malým a stredným podnikateľom na vedenie bežného účtu v banke poskytujúcej úver). Úrad preto inicioval stretnutia so zástupcami bankového sektora a Národnej banky Slovenska (ďalej len „NBS“), kde poukázal na negatívne dopady viazania bankových produktov na hospodársku súťaž a spotrebiteľov, ako aj na potrebu danú situáciu riešiť.

Výsledkom vzájomného prerokovania tejto problematiky bol záväzok bánk novelizovať platný Etický kódex bánk v oblasti ochrany spotrebiteľa (ďalej len „Etický kódex“) tak, aby banky neviazali spotrebiteľom sledované bankové produkty. Slovenská banková asociácia schválila Etický kódex v decembri 2007 a následne od 01. 01. 2008 nadobudol účinnosť jeho dodatok, v ktorom sa v bode 3.8. uvádza: „Nebudeme viazať poskytnutie finančnej služby na poskytnutie inej finančnej služby, avšak ak to bude pre Vás výhodné, môžeme Vám ich ponúknuť aj v balíku.“²

V roku 2013 úrad vykonal prešetrovanie, ktoré bolo zamerané najmä na:

1. získanie aktuálnych informácií o tom, či banky naďalej viažu poskytnutie vybraných typov úveru obyvateľstvu a malým a stredným podnikateľom na poskytnutie bežného účtu vedeného v príslušnej banke,
2. získanie informácií o tom, či dochádza k viazaniu predmetných finančných služieb vo vzťahu k ďalšej kategórii spotrebiteľov, a to vo vzťahu k samosprávam.

¹ <http://www.antimon.gov.sk/prioritizacna-politika/>

² Etický kódex: http://www.sbaonline.sk/files/subory/o_nas/Etický_kodex_14122007.pdf

1. Viazanie bankových produktov a jeho negatívne efekty na prospech spotrebiteľa

Viazanie bankových produktov možno chápať ako situáciu, kedy klient banky, ktorý má záujem o jeden bankový produkt, je povinný odobrať od danej banky aj ďalší bankový produkt, ktorý by si pri absencii viazania týchto produktov buď vôbec neodobral (napríklad pri viazaní poskytnutia úveru na otvorenie bežného účtu v danej banke, ak má potenciálny klient banky poskytujúcej úver otvorený bežný účet v inej banke) alebo mal možnosť ho odobrať od inej banky alebo inej finančnej inštitúcie.

Podľa výsledkov prešetrovania Európskej komisie³ je viazanie bankových produktov pomerne rozšírenou stratégiou bánk v EÚ. Pretože je pre banky relatívne drahé a náročné získať nových klientov, často zameriavajú svoju pozornosť na existujúcich klientov, ktorým sa snažia predávať čo najviac svojich produktov.

Medzi bankové produkty, ktoré sa najčastejšie viažu, patria napríklad:

- bežný účet a hypotekárny úver alebo spotrebný úver,
- bežný účet a úver poskytovaný malým a stredným podnikateľom,

pričom bežný účet sa považuje za tzv. „gateway“ produkt, čiže vstupný produkt, prostredníctvom ktorého sa poskytovatelia finančných služieb snažia predávať aj svoje ďalšie služby, napr. úvery, investičné produkty, platobné karty a pod.

Podľa záverov správy „Viazanie a iné potenciálne nespravodlivé obchodné praktiky v oblasti retailových finančných služieb“⁴, viazanie finančných služieb znižuje spotrebiteľskú mobilitu, cenovú transparentnosť a porovnateľnosť služieb pre spotrebiteľa.

Ako už úrad konštatoval vo svojej správe z roku 2007, zo súťažného hľadiska môže viazanie bankových produktov oslabovať hospodársku súťaž nasledovne:

- Spotrebiteľia sú nútení kupovať od tej istej banky viaceré produkty a to aj také, ktoré nepotrebujú. Počet produktov, ktoré jedna banka klientovi poskytuje potom zvyšuje náklady klienta, ktoré by mu vznikli, ak by sa rozhodol zmeniť banku (tzv. „switching costs“), čím sa redukuje spotrebiteľská mobilita medzi bankami.
- Viazanie samostatných bankových produktov odrádza od vstupu nových konkurentov, a to najmä tzv. „mono – line“ poskytovateľov bankových produktov, ktorí ponúkajú iba vybrané bankové produkty.
- Redukuje sa transparentnosť cien viazaných bankových produktov a následne sa spotrebiteľovi tieto produkty z hľadiska ceny ťažšie porovnávajú.

Keďže viazanie bankových produktov môže mať negatívny dopad na hospodársku súťaž, znižujú sa efekty plynúce pre spotrebiteľa z účinne fungujúcej hospodárskej súťaže v podobe širšej ponuky finančných služieb vyššej kvality za konkurenčné ceny.

³ European Commission, Report on the retail banking sector inquiry 2007
http://ec.europa.eu/competition/sectors/financial_services/inquiries/sec_2007_106.pdf

⁴ Centre for European Policy Studies, Tying and other potentially unfair commercial practices in the retail financial service sector 2009
http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/docs/2010/tying/report_en.pdf

Z tohto dôvodu sa úrad v roku 2013 v rámci prešetrovania v oblasti poskytovania bankových produktov zamerlal jednak na zistenie vývoja koncentrovanosti trhu v predmetnej oblasti, ako aj viazania vybraných bankových produktov. V rámci svojho prešetrovania sa úrad zamerlal na fyzické osoby – nepodnikateľov, malých a stredných podnikateľov a na samosprávy, keďže práve tieto kategórie spotrebiteľov sú charakteristické nízkou vyjednávacou silou ako aj asymetriou informácií, t.j. nedostatkom informácií a schopnosťou ich komplexného vyhodnotenia pri zvažovaní pre aký bankový produkt ktorej banky sa rozhodnú.

2. Koncentrovanosť trhu poskytovania vybraných bankových produktov pre fyzické osoby – nepodnikateľov, malých a stredných podnikateľov a samosprávy

Protisúťažné efekty viazania samostatných tovarov alebo služieb sú výraznejšie na koncentrovaných trhoch, na ktorých rovnakí najvýznamnejší hráči na trhu stabilne dosahujú vysoký spoločný trhovú podiel.

Úrad preto vyhodnocoval vývoj počtu poskytnutých vybraných bankových produktov v rokoch 2006 až 2012, podielov jednotlivých bánk na daných trhoch, ako aj koncentrovanosti trhov, pričom vzhľadom na prešetrovanie praktiky viazania vybraných bankových produktov vychádzal z počtu poskytnutých daných bankových produktov k 31. 12. príslušného kalendárneho roka⁵.

2.1. Metodológia

Úrad v rámci svojho prešetrovania vyzval všetky banky so sídlom na území Slovenskej republiky a pobočky zahraničných bánk, ktoré k 31.03.2013 poskytovali bankové produkty fyzickým osobám, ktoré nie sú podnikateľmi, malým a stredným podnikateľom a samosprávam na predloženie podkladov a informácií.

Pri spracovávaní odpovedí na dotazníky adresované bankám úrad nevyhodnocoval odpovede stavebných sporiteľní a bánk, ktoré poskytujú svoje služby výhradne korporátnym klientom.

Celkovo v Slovenskej republike na základe udelenia bankovej licencie od NBS mohlo k 31. 03. 2013 poskytovať predmetné služby 28 subjektov - jedná sa o 14 bánk so sídlom na území SR a 14 pobočiek zahraničných bánk (úrad ďalej používa pre označenie banky a pobočky zahraničnej banky pojem „banka“)⁶.

Za obdobie od roku 2006 do 31. 03. 2013 sa počet bánk pôsobiacich v Slovenskej republike menil. V priebehu rokov 2006 až 2011 ich počet rástol, a to z 24 bánk

⁵ Úradom uvádzané informácie o podieloch bánk na daných trhoch a o koncentrovanosti jednotlivých trhov však nenahrádzajú detailnú analýzu relevantných trhov v antitrustových prípadoch alebo v prípadoch posudzovania koncentrácií.

⁶ Úrad pre potreby tejto správy využíva na označenie konkrétnych bankových subjektov skratky obchodných názvov uvedené v Prílohe 8.

v roku 2005 na 31 bánk v roku 2011. Následne v roku 2012 a k 31. 3. 2013 v Slovenskej republike pôsobilo 28 bánk⁷.

Medzi bankami, ktoré v poslednom období začali v Slovenskej republike pôsobiť, boli aj pobočky zahraničných bánk zamerané predovšetkým na internetový model bankovníctva⁸. K 31. 03. 2013 pôsobilo v Slovenskej republike 26 samostatných subjektov⁹, pričom po tomto dátume došlo ku konsolidácii¹⁰.

Úrad pri spracovávaní informácií vychádzal z dát poskytnutých bankami pôsobiacimi v Slovenskej republike k 31. 03. 2013 za roky 2006 až 2012, pričom vzhľadom na skutočnosť, že v priebehu týchto rokov nedošlo k zmenám čo sa týka hlavných hráčov v predmetnej oblasti, informácie uvedené v tejto správe odrážajú charakter štruktúry jednotlivých trhov v úradom sledovanej oblasti.

2.2. Poskytovanie bežných účtov

Z hľadiska poskytovania bežných účtov bankami pôsobiacimi v Slovenskej republike úrad analyzoval za sledované obdobie rokov 2006 až 2012 počet bežných účtov podľa jednotlivých kategórií klientov bánk (fyzické osoby, ktoré nie sú podnikateľmi; malí a strední podnikatelia; samosprávy), ako aj vývoj podielov jednotlivých bánk a koncentrovanosti na daných trhoch.

2.2.1. Poskytovanie bežných účtov fyzickým osobám, ktoré nie sú podnikateľmi

K 31. 12. 2012 aktívne¹¹ poskytovalo služby bežných účtov fyzickým osobám, ktoré nie sú podnikateľmi 18 bánk.

Kým k 31. 12. 2006 bol počet bežných účtov, ktoré banky spoločne viedli jednotlivým fyzickým osobám – nepodnikateľom približne 2 982 724, k 31.12.2012 to bolo 4 354 873 bežných účtov, čo predstavuje nárast o viac ako milión bežných účtov v absolútnom vyjadrení v priebehu šiestich rokov.

Medziročný nárast počtu bežných účtov v sledovanom období rokov 2006 až 2012 predstavuje hodnoty od 8,6 % do 4,6 %, pričom dynamika nárastu celkového počtu bežných účtov v skúmanom čase vykazuje klesajúcu tendenciu.

Vývoj celkového počtu bežných účtov fyzických osôb, ktoré nie sú podnikateľmi, za roky 2006 až 2012 uvádza nasledujúci Graf 1:

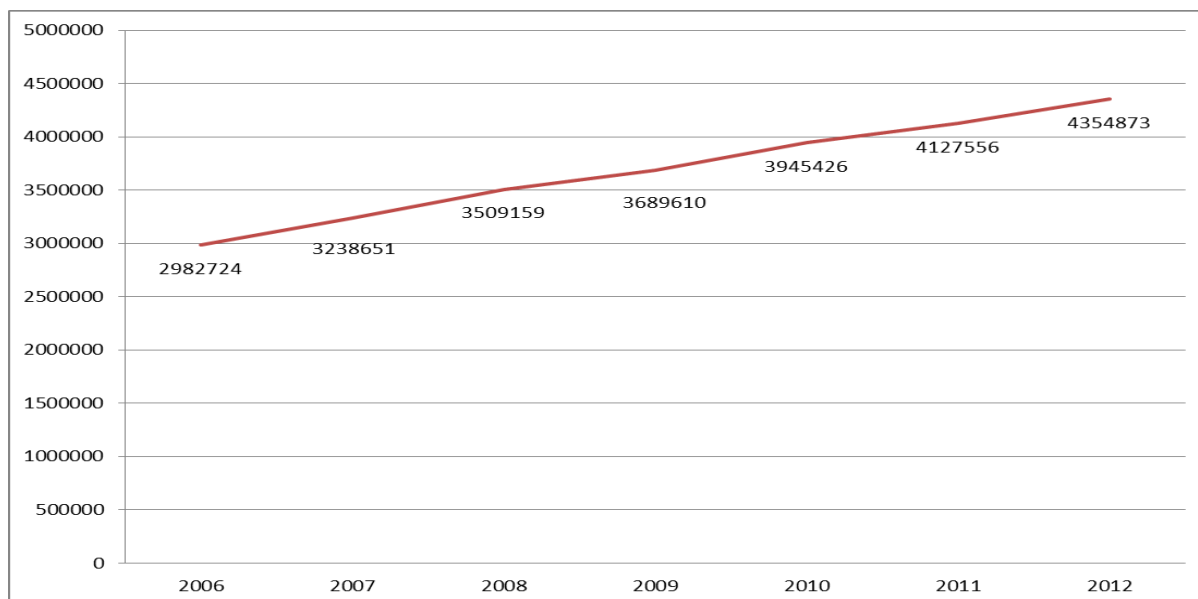
⁷ <http://www.nbs.sk/sk/statisticke-udaje/prehľad-o-rozvoji-penazneho-sektora/rozvoj-bankoveho-sektora-sr>

⁸ V roku 2007 išlo o BRE Bank pod obchodným názvom mBank a v roku 2010 o ZUNO patriacu rovnako ako Tatra banka, a.s. do ekonomickej skupiny Raiffeisen Bank International AG.

⁹ Úrad zobral do úvahy, že ZUNO a Tatra banka patria do ekonomickej skupiny Raiffeisen Bank International AG; podobne Prima banka a Privat banka patria do ekonomickej skupiny Penta.

¹⁰ J&T FINANCE GROUP, a.s., ktorá kontroluje spoločnosť J&T BANKA, získala kontrolu nad spoločnosťou Poštová banka, vid'. rozhodnutie úradu číslo 2013/FH /3/1/010 zo dňa 26. 04. 2013.

¹¹ Banka so sídlom na území SR alebo pobočka zahraničnej banky sú držiteľmi bankovej licencie, na základe ktorej môžu poskytovať produkty a služby definované v zákone o bankách. Za aktívne poskytovanie vybranej služby alebo produktu pre účely tejto správy úrad považoval poskytovanie aspoň jedného daného produktu alebo služby bankovým subjektom v danom období.



Graf 1: Vývoj celkového počtu bežných účtov fyzických osôb, ktoré nie sú podnikateľmi
Prameň: Vlastné spracovanie úradom na základe údajov predložených bankami

Štruktúru trhu poskytovania bežných účtov fyzickým osobám, ktoré nie sú podnikateľmi, charakterizuje súčet podielov troch, resp. piatich najväčších poskytovateľov predmetnej služby (úrad vychádzal z počtu bežných účtov poskytnutých danej klientele bánk za rok 2006 a rok 2012), tak ako uvádza tabuľka:

	Súčet podielov troch najväčších poskytovateľov daného bankového produktu	Súčet podielov piatich najväčších poskytovateľov daného bankového produktu
2006	[70-80] %	[80-90] %
2012	[60-70] %	[70-80] %

Z vyššie uvedenej tabuľky vyplýva, že aj keď súčet podielov troch, resp. piatich najväčších poskytovateľov bežných účtov fyzickým osobám, ktoré nie sú podnikateľmi, v roku 2012 oproti roku 2006 klesol o 13,1 %, resp. o 10,2 %, naďalej je možné predmetnú oblasť poskytovania finančných služieb danej kategórii spotrebiteľov považovať za koncentrovanú.

Vývoj individuálnych podielov jednotlivých bánk z hľadiska počtu bežných účtov fyzických osôb, ktoré nie sú podnikateľmi, za sledované obdobie rokov 2006 až 2012 je uvedený v Prílohe 1.

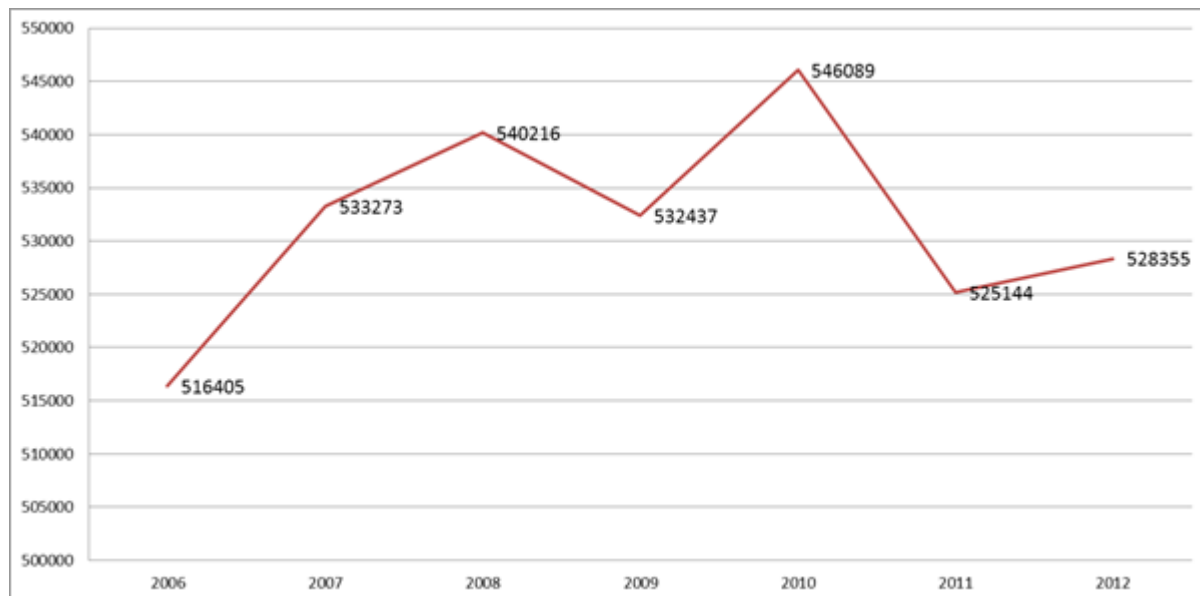
2.2.2. Poskytovanie bežných účtov malým a stredným podnikateľom

Bežné účty malým a stredným podnikateľom¹² podľa zistení úradu aktívne poskytovalo na Slovensku k 31.12.2012 spolu 19 bánk.

¹² Úrad vychádzal z informácií tak ako boli bankami poskytnuté, pričom tieto majú svoju internú špecifikáciu predmetnej kategórie klientov.

K 31.12.2006 viedli banky malým a stredným podnikateľom spolu 516 405 bežných účtov a k 31.12.2012 to bolo 528 355 bežných účtov.

Vývoj celkového počtu bežných účtov vedených pre malých a stredných podnikateľov za roky 2006 až 2012 uvádza Graf 2:



Graf 2: Vývoj celkového počtu bežných účtov vedených pre malých a stredných podnikateľov
Prameň: Vlastné spracovanie úradom na základe údajov predložených bankami

Súčet podielov troch, resp. piatich najväčších poskytovateľov danej služby za rok 2006 a za rok 2012 (úrad vychádzal z celkového počtu bežných účtov vedených malým a stredným podnikateľom v predmetných rokoch) uvádza nasledujúca tabuľka:

	Súčet podielov troch najväčších poskytovateľov daného bankového produktu	Súčet podielov piatich najväčších poskytovateľov daného bankového produktu
2006	[70-80] %	[80-90] %
2012	[60-70] %	[80-90] %

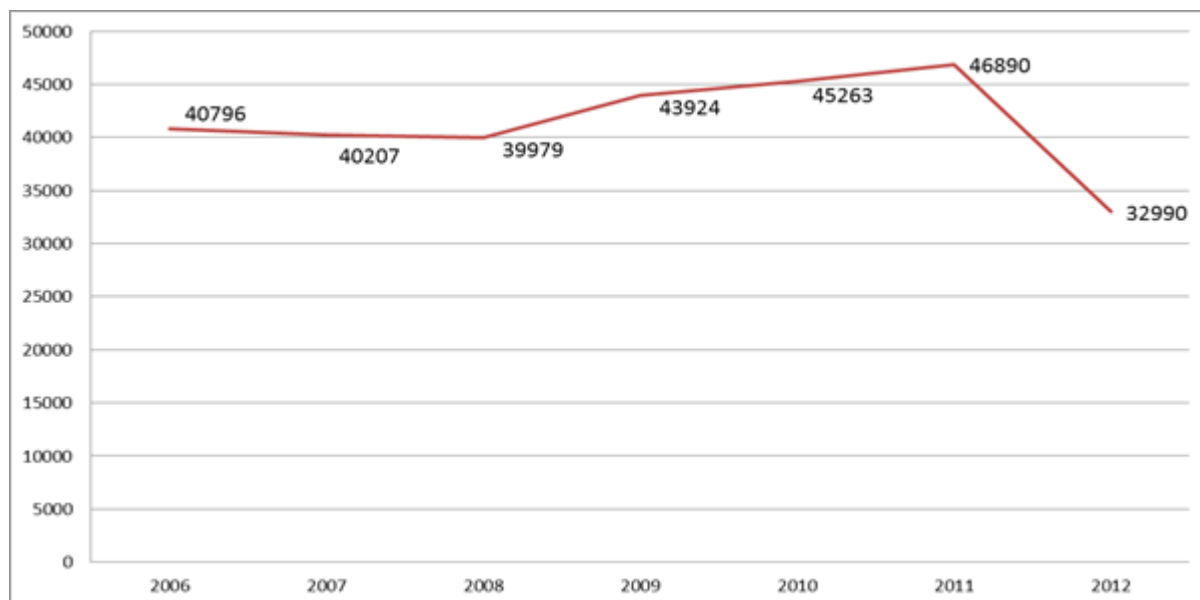
Súčet podielov troch, resp. piatich najväčších poskytovateľov bežných účtov malým a stredným podnikateľom v roku 2012 oproti roku 2006 mierne klesol. Trh poskytovania bežných účtov malým a stredným podnikateľom je však možné naďalej považovať za koncentrovaný.

Vývoj individuálnych podielov jednotlivých bánk z hľadiska počtu bežných účtov malým a stredným podnikateľom za sledované obdobie rokov 2006 až 2012 je uvedený v Prílohe 2.

2.2.3. Poskytovanie bežných účtov pre samosprávy

K 31.12.2012 bežné účty samosprávam¹³ aktívne poskytovalo na Slovensku spolu 13 bánk. K tomuto dátumu viedli banky pre samosprávy spolu 32 990 bežných účtov, čo je pokles oproti roku 2006 o 7 806 bežných účtov, kedy banky viedli pre samosprávy 40 796 bežných účtov.

Vývoj celkového počtu bežných účtov samosprávam za roky 2006 až 2012 uvádza Graf 3:



Graf 3: Vývoj celkového počtu bežných účtov vedených samosprávam
Prameň: Vlastné spracovanie úradom na základe údajov predložených bankami

Z hľadiska hodnotenia štruktúry trhu poskytovania služby bežných účtov samosprávam úrad z hľadiska celkového počtu bežných účtov vedených jednotlivými bankami samosprávam v roku 2006 a v roku 2012 zistil informácie uvádzané v nasledujúcej tabuľke:

	Súčet podielov troch najväčších poskytovateľov daného bankového produktu	Súčet podielov piatich najväčších poskytovateľov daného bankového produktu
2006	[90-100] %	[90-100] %
2012	[90-100] %	[90-100] %

Ako vyplýva z tabuľky, súčet podielov troch, resp. piatich najväčších poskytovateľov bežných účtov samosprávam v roku 2012 predstavoval približne [90-100] %, resp. takmer [90-100] %, a teda trh poskytovania bežných účtov samosprávam je možné považovať za vysoko koncentrovaný.

Vývoj individuálnych podielov jednotlivých bánk z hľadiska počtu bežných účtov samosprávam za sledované obdobie rokov 2006 až 2012 je uvedený v Prílohe 3.

¹³ Úrad vychádzal z informácií tak ako boli bankami poskytnuté, pričom tieto majú svoju internú špecifikáciu predmetnej kategórie klientov.

2.3. Poskytovanie úverov

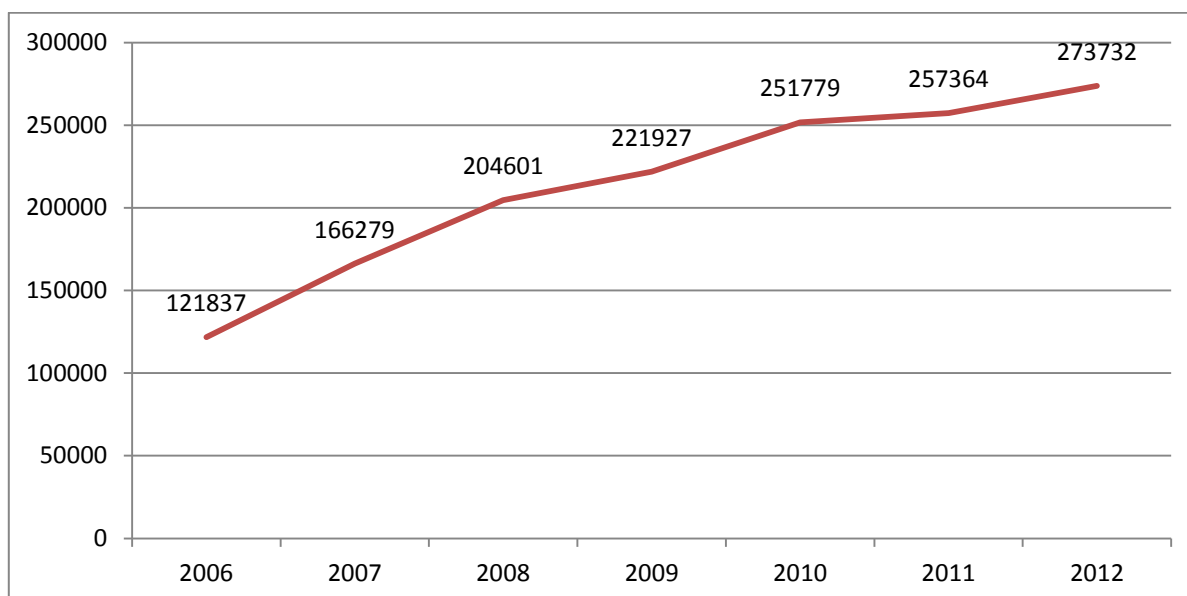
Z hľadiska poskytovania vybraných typov úverov bankami pôsobiacimi v Slovenskej republike úrad analyzoval za sledované obdobie rokov 2006 až 2012 počet poskytnutých vybraných typov úverov podľa jednotlivých kategórií klientov bánk (fyzické osoby, ktoré nie sú podnikateľmi; malí a strední podnikatelia; samosprávy), ako aj vývoj podielov jednotlivých bánk a koncentrovanosti na daných trhoch.

2.3.1. Poskytovanie hypotekárnych úverov fyzickým osobám, ktoré nie sú podnikateľmi¹⁴

Povolenie na vykonávanie hypotekárnych obchodov na území Slovenskej republiky k 31.12.2012 malo 8 bánk¹⁵, pričom úrad do svojej analýzy zahrnul aj banky, ktoré nemajú povolenie na poskytovanie hypotekárnych úverov, avšak poskytujú úvery na bývanie.

Počet uzatvorených zmlúv o hypotekárnom úvere s fyzickými osobami, ktoré nie sú podnikateľmi, sa v sledovanom období každoročne zvyšoval. Kým k 31.12.2006 malo s jednotlivými bankami uzatvorenú zmluvu o hypotekárnom úvere spolu 121 837 klientov, k 31. 12. 2012 to bolo 273 732 klientov.

Vývoj celkového počtu uzatvorených zmlúv o hypotekárnom úvere s fyzickými osobami, ktoré nie sú podnikateľmi, za roky 2006 až 2012 uvádza Graf 4:



Graf 4: Vývoj celkového počtu uzatvorených zmlúv o hypotekárnom úvere s fyzickými osobami, ktoré nie sú podnikateľmi

Prameň: Vlastné spracovanie úradom na základe údajov predložených bankami

¹⁴ Úrad pre účely tejto správy pod pojmom hypotekárny úver chápe aj úver na bývanie (avšak úverové produkty poskytované stavebnými sporiteľňami, vzhľadom na ich odlišný charakter, zahrnuté neboli). Uvedené vyplýva z tabuľky v Prílohe 4.

¹⁵ Národná banka Slovenska. 2013. Zoznam hypotekárnych bánk, hypotekárnych správcov a ich zástupcov. [online]. [cit. 2013.09.26.] Dostupné na internete: <<http://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom/dohlad-nad-bankovnictvom/zoznam-hypotekarnych-bank-hypotekarnych-spravcov-a-ich-zastupcov>>.

Z hľadiska hodnotenia štruktúry trhu poskytovania predmetnej služby úrad vychádzajúc z počtu poskytnutých hypotekárnych úverov fyzickým osobám, ktoré nie sú podnikateľmi, za rok 2006 a rok 2012 zistil nasledujúce skutočnosti uvádzané v tabuľke:

	Súčet podielov troch najväčších poskytovateľov daného bankového produktu	Súčet podielov piatich najväčších poskytovateľov daného bankového produktu
2006	[70-80] %	[90-100] %
2012	[70-80] %	[80-90] %

Z vyššie uvedenej tabuľky vyplýva, že súčet podielov troch najväčších poskytovateľov hypotekárnych úverov fyzickým osobám, ktoré nie sú podnikateľmi, v roku 2012 oproti roku 2006 mierne vzrástol a súčet podielov piatich najväčších poskytovateľov hypotekárnych úverov mierne klesol v roku 2012 oproti roku 2006. Trh poskytovania hypotekárnych úverov fyzickým osobám, ktoré nie sú podnikateľmi, je možné považovať za koncentrovaný.

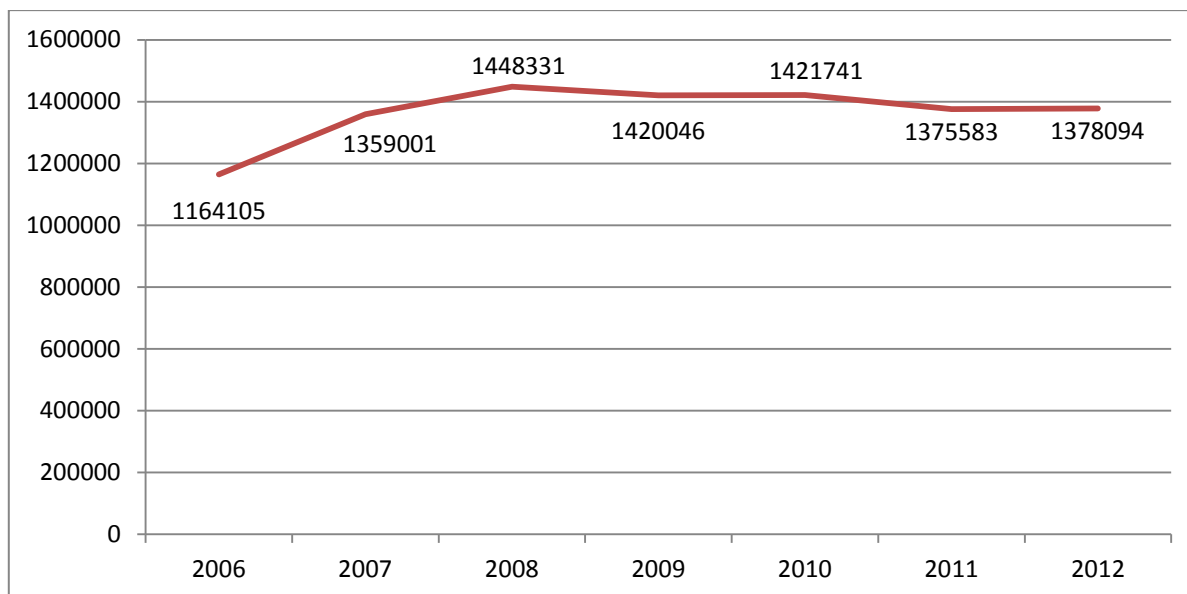
Vývoj individuálnych podielov jednotlivých bánk z hľadiska počtu poskytnutých hypotekárnych úverov za sledované obdobie rokov 2006 až 2012 je uvedený v Prílohe 4.

2.3.2. Poskytovanie spotrebných úverov fyzickým osobám, ktoré nie sú podnikateľmi

Spotrebné úvery poskytovalo na Slovensku k 31. 12. 2012 aktívne 17 bánk.

Celkový počet poskytnutých spotrebných úverov k 31. 12. 2006 bol 1 164 105, pričom tento počet sa po rok 2008 medziročne zvyšoval. Od roku 2008 došlo k miernemu poklesu celkového počtu poskytnutých spotrebných úverov a k 31. 12. 2012 banky poskytli spolu 1 378 094 spotrebných úverov.

Vývoj celkového počtu spotrebných úverov fyzickým osobám, ktoré nie sú podnikateľmi, za sledované obdobie rokov 2006 až 2012 uvádza Graf 5:



Graf 5: Vývoj celkového počtu spotrebných úverov poskytnutých fyzickým osobám, ktoré nie sú podnikateľmi

Prameň: Vlastné spracovanie na základe údajov predložených bankovými subjektmi

Štruktúru predmetného trhu z hľadiska počtu poskytnutých spotrebných úverov fyzickým osobám, ktoré nie sú podnikateľmi, za rok 2006 a rok 2012 charakterizujú informácie uvádzané v nasledujúcej tabuľke:

	Súčet podielov troch najväčších poskytovateľov daného bankového produktu	Súčet podielov piatich najväčších poskytovateľov daného bankového produktu
2006	[80-90] %	[90-100] %
2012	[70-80] %	[80-90] %

Ako vyplýva z vyššie uvedenej tabuľky, súčet podielov troch, resp. piatich najväčších poskytovateľov spotrebných úverov fyzickým osobám, ktoré nie sú podnikateľmi, v roku 2012 oproti roku 2006 klesol. Trh poskytovania spotrebných úverov fyzickým osobám, ktoré nie sú podnikateľmi, je však naďalej možné považovať za koncentrovaný.

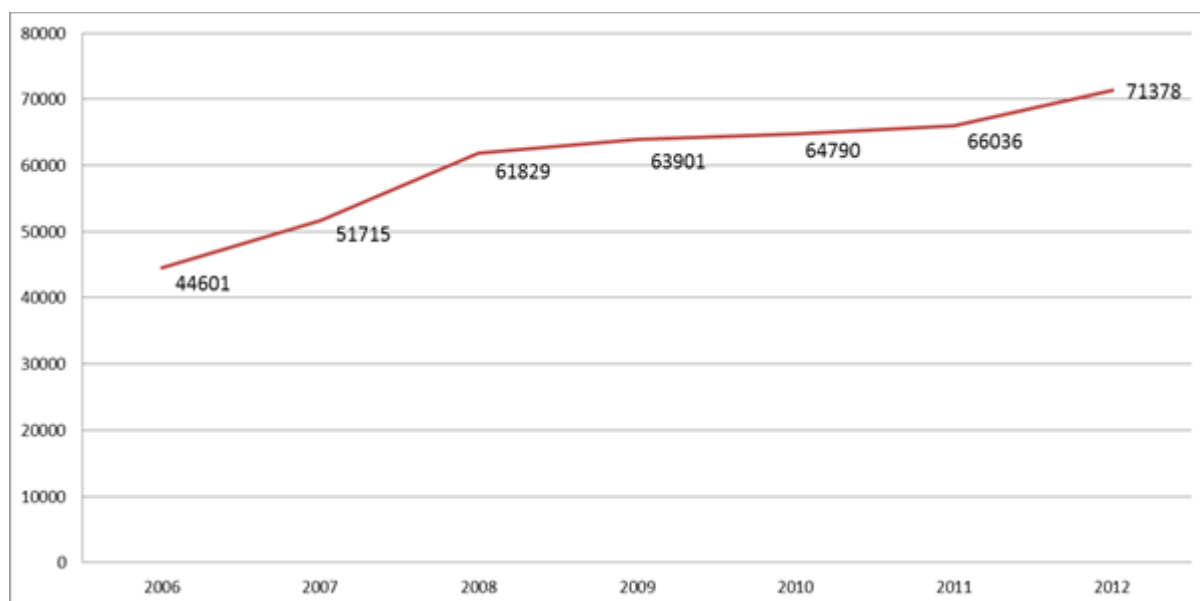
Vývoj individuálnych podielov jednotlivých bánk z hľadiska počtu poskytnutých spotrebných úverov fyzickým osobám, ktoré nie sú podnikateľmi, za sledované obdobie rokov 2006 až 2012 je uvedený v Prílohe 5.

2.3.3. Poskytovanie úverov malým a stredným podnikateľom

K 31.12.2012 aktívne poskytovalo úvery malým a stredným podnikateľom 19 bánk.

Počet poskytnutých úverov malým a stredným podnikateľom sa v sledovanom období medziročne zvyšoval – kým k 31.12.2006 to bolo 44 601 úverov, k 31.12.2012 banky poskytli malým a stredným podnikateľom spolu 71 378 úverov.

Vývoj celkového počtu úverov poskytnutých malým a stredným podnikateľom za sledované obdobie rokov 2006 až 2012 uvádza nasledujúci Graf 6:



Graf 6: Vývoj celkového počtu úverov poskytnutých malým a stredným podnikateľom
Prameň: Vlastné spracovanie na základe údajov predložených bankovými subjektmi

Z hľadiska hodnotenia štruktúry trhu poskytovania úverov poskytnutých malým a stredným podnikateľom úrad, vychádzajúc z počtu úverov poskytnutých malým a stredným podnikateľom v roku 2006 a v roku 2012, zistil nasledujúce skutočnosti uvádzané v tabuľke:

	Súčet podielov troch najväčších poskytovateľov daného bankového produktu	Súčet podielov piatich najväčších poskytovateľov daného bankového produktu
2006	[70-80] %	[80-90] %
2012	[70-80] %	[80-90] %

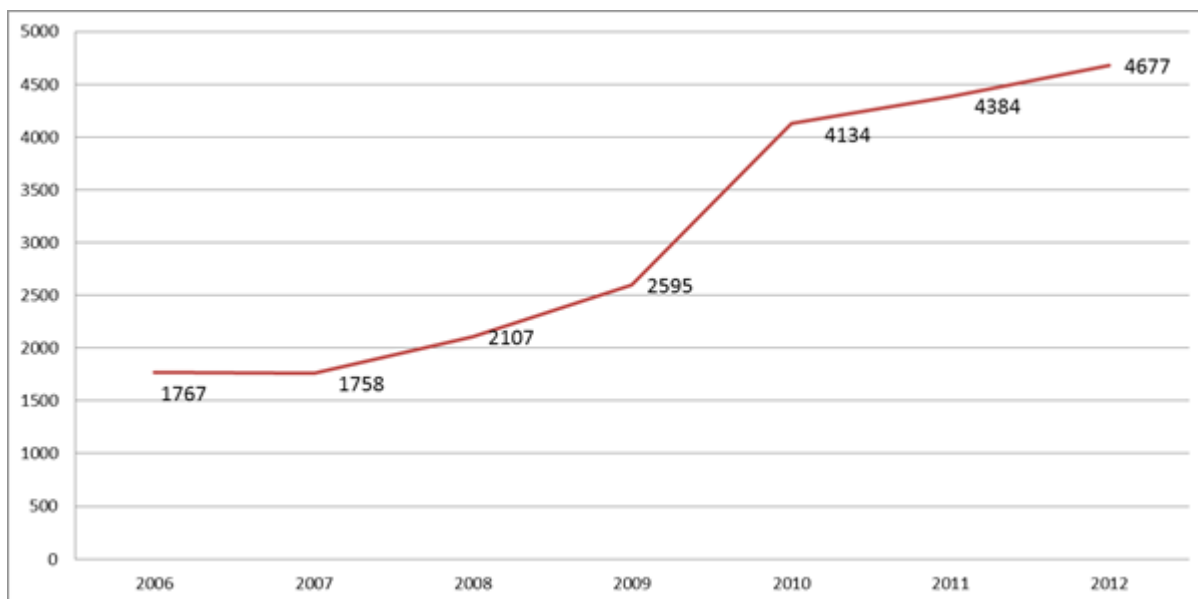
Z vyššie uvedenej tabuľky vyplýva, že vzhľadom na dosiahnutý spoločný podiel troch, resp. piatich bánk - najväčších poskytovateľov úverov malým a stredným podnikateľom v roku 2012 je možné tento trh považovať za koncentrovaný.

Vývoj individuálnych podielov jednotlivých bánk z hľadiska počtu úverov poskytnutých malým a stredným podnikateľom za sledované obdobie rokov 2006 až 2012 je uvedený v Prílohe 6.

2.3.4. Poskytovanie úverov samosprávam

Úvery pre samosprávy aktívne poskytovalo na Slovensku k 31. 12. 2012 podľa zistení úradu 12 bánk, ktoré celkovo poskytli 4 677 úverov. V porovnaní s rokom 2006, kedy banky poskytli 1 767 úverov, išlo o nárast o 2 910 celkovo poskytnutých úverov.

Vývoj celkového počtu úverov poskytnutých samosprávam za sledované obdobie rokov 2006 až 2012 uvádza Graf 7:



Graf 7: Vývoj celkového počtu úverov poskytnutých samosprávam
Prameň: Vlastné spracovanie na základe údajov predložených bankovými subjektmi

Štruktúru trhu poskytovania úverov samosprávam charakterizujú informácie uvádzané v nasledujúcej tabuľke:

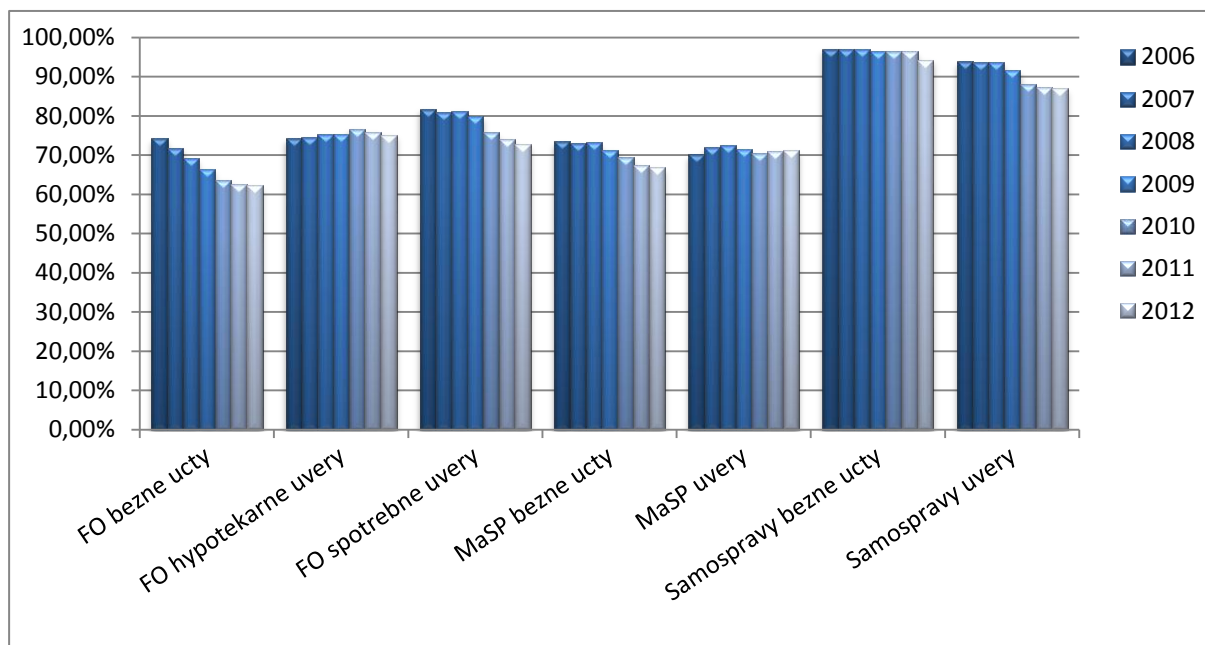
	Súčet podielov troch najväčších poskytovateľov daného bankového produktu	Súčet podielov piatich najväčších poskytovateľov daného bankového produktu
2006	[90-100] %	[90-100] %
2012	[80-90] %	[90-100] %

Z vyššie uvedenej tabuľky vyplýva, že súčet podielov troch, resp. piatich najväčších poskytovateľov úverov samosprávam v roku 2012 oproti roku 2006 klesol, avšak naďalej je možné predmetnú oblasť poskytovania finančných služieb danej kategórii spotrebiteľov považovať za vysoko koncentrovanú.

Vývoj individuálnych podielov jednotlivých bánk z hľadiska počtu úverov poskytnutých samosprávam za sledované obdobie rokov 2006 až 2012 je uvedený v Prílohe 7.

2.4. Zhodnotenie vývoja koncentrovanosti trhov poskytovania úradom sledovaných bankových produktov

Nižšie uvádzaný Graf 8 uvádza prehľad vývoja koncentrovanosti jednotlivých úradom sledovaných trhov poskytovania bankových produktov pre fyzické osoby – nepodnikateľov, malých a stredných podnikateľov a samosprávy v Slovenskej republike za roky 2006 až 2012 (jedná sa o súčet podielov trhoch najväčších poskytovateľov daného bankového produktu):



Graf 8: Vývoj podielu troch najväčších poskytovateľov daného bankového produktu
 Prameň: Vlastné spracovanie na základe údajov predložených bankovými subjektmi

Koncentrovanosť trhu poskytovania úradom sledovaných bankových produktov pre fyzické osoby – nepodnikateľov, malých a stredných podnikateľov a samosprávy v priebehu sledovaných rokov 2006 až 2012 je teda naďalej pomerne vysoká.

Z prešetrovania úradu taktiež vyplynulo, že banky (až na ojedinelé výnimky) majú dlhodobu stabilnú postavenie v rámci poskytovania úradom sledovaných bankových produktov. Konkrétne úrad zistil, že z hľadiska počtu bežných účtov, resp. úverových účtov:

- SLSP, VÚB, Poštová banka a Tatra banka (od roku 2011 spolu so ZUNO bankou) v priebehu rokov 2006 až 2012 stabilne predstavovali 4 najväčších poskytovateľov bežného účtu fyzickým osobám, ktoré nie sú podnikateľmi, pričom ich spoločný trhový podiel v roku 2006 bol [80-90] % a v roku 2012 to bolo [70-80] %,
- ČSOB, OTP, Poštová banka a Prima banka v priebehu rokov 2006 až 2012 stabilne predstavovali 4 najväčších poskytovateľov bežného účtu malým a stredným podnikateľom, pričom ich spoločný trhový podiel v roku 2006 bol [80-90] % a v roku 2012 to bolo [70-80] %,
- VÚB, Prima banka a SLSP v priebehu rokov 2006 až 2012 stabilne predstavovali 3 najväčších poskytovateľov bežného účtu samosprávam, pričom ich spoločný trhový podiel v roku 2006 bol [90-100] % a v roku 2012 to bolo [90-100] %,
- VÚB, Tatra banka a ČSOB v priebehu rokov 2007 až 2012 stabilne predstavovali 3 najväčších poskytovateľov hypotekárnych úverov, pričom ich spoločný trhový podiel v roku 2007 bol [70-80] % a v roku 2012 to bolo [70-80] %,
- SLSP, Tatra banka, VÚB, Poštová banka a ČSOB v priebehu rokov 2006 až 2012 stabilne predstavovali 5 najväčších poskytovateľov spotrebných úverov, pričom

ich spoločný trhový podiel v roku 2006 bol [90-100] % a v roku 2012 to bolo [90-100] %,

- Tatra banka, SLSP, ČSOB, VÚB a Sberbank v priebehu rokov 2006 až 2012 stabilne predstavovali 5 najväčších poskytovateľov úverov pre malých a stredných podnikateľov, pričom ich spoločný trhový podiel v roku 2006 bol [80-90] % a v roku 2012 to bolo [80-90] %,
- SLSP, Prima banka, VÚB a OTP v priebehu rokov 2006 až 2012 stabilne predstavovali 4 najväčších poskytovateľov úverov samosprávam, pričom ich spoločný trhový podiel v roku 2006 bol [90-100] % a v roku 2012 to bolo [90-100] %.

Vyššie uvedené skutočnosti naznačujú nižšiu intenzitu hospodárskej súťaže v úradom sledovaných oblastiach poskytovania bankových produktov, ktorej dôvodom môže byť aj nedostatočná mobilita klientov bánk spôsobená napríklad viazaním bankových produktov.

Výsledky prešetrovania úradu v oblasti viazania niektorých bankových produktov sú uvedené v nasledujúcej kapitole tejto správy.

3. Prešetrovanie praktiky viazania vybraných bankových produktov

Rovnako ako v roku 2007, aj v roku 2013 úrad za obdobie od roku 2006 zisťoval, či banky naďalej viažu poskytnutie úradom sledovaných typov úveru obyvateľstvu a malým a stredným podnikateľom na poskytnutie bežného účtu vedeného v príslušnej banke. Prešetrovanie úrad rozšíril aj na podmienky poskytovania úverov samosprávam, keďže aj táto kategória klientov bánk je vo väčšine prípadov charakteristická nízkou vyjednávacou silou, najmä čo sa týka menších samospráv.

3.1. Metodológia

Úrad vyžiadal od bánk podklady a informácie, na základe ktorých zisťoval, či banky viažu poskytnutie úveru fyzickým osobám – nepodnikateľom, malým a stredným podnikateľom a samosprávam na poskytnutie bežného účtu vedeného v banke, ktorá úver poskytuje.

V tej súvislosti úrad taktiež zisťoval:

- aký je podiel počtu daného typu úverov poskytnutých spolu so založením bežného účtu na celkovom počte poskytnutých úverov daného typu,
- či a ako banky motivujú svojich klientov, aby si spolu s úverovým produktom odobrali aj bežný účet.

3.2. Zistenia úradu ohľadne viazania bankových produktov

Na otázky v dotazníku odpovedali všetky banky, ktoré úrad vyzval na predloženie podkladov a informácií, pričom úrad z hľadiska viazanosti úradom sledovaných úverových bankových produktov na bežný účet zistil nasledujúce skutočnosti:

3.2.1. Viazanie poskytnutia hypotekárneho úveru na bežný účet založený v danej banke

V roku 2007 úrad zistil, že všetky banky, ktoré v tom čase poskytovali hypotekárne úvery, podmieňovali poskytnutie hypotekárneho úveru existenciou bežného účtu vo svojej banke. Okrem jednej banky, žiadna banka neumožňovala svojmu klientovi zrušiť takto „naviazaný“ bežný účet počas obdobia, kedy bol hypotekárny úver splácaný.

Od roku 2008 sa obchodná politika bánk podmieňujúca poskytnutie hypotekárneho úveru vedením bežného účtu zmenila. Vychádzajúc z vyjadrení bánk prestali takmer všetky banky viazať poskytnutie hypotekárneho úveru na bežný účet klienta vedený v ich banke.

Na otázku úradu, či „Je, resp. bolo jednou z podmienok poskytnutia hypotekárneho úveru, aby mala fyzická osoba – nepodnikateľ vedený bežný účet vo Vašej banke“ odpovedali všetky banky (okrem jednej banky) záporne.

Banky svojimi odpoveďami na túto otázku teda deklarovali uplatňovanie vyššie spomínaného ustanovenia Etického kódexu.

Úrad napriek tomu zisťoval, koľko bežných účtov bolo v priebehu kalendárneho roka otvorených v súvislosti s poskytnutím hypotekárneho úveru, a to v období rokov 2006 až 2012.

Tri z najvýznamnejších bánk na trhu poskytovania hypotekárnych úverov (ich spoločný trhový podiel k 31. 12. 2012 predstavoval [70-80] %), tento údaj nevedeli vyjadriť. V prípade ostatných bánk, ktoré daný údaj vedeli poskytnúť, sa podiel hypotekárnych úverov poskytnutých zároveň so založením nového bežného účtu na počte všetkých poskytnutých hypotekárnych úverov za jednotlivé roky 2006 až 2012 pohyboval v intervale od 27,3 % do 87,4 %¹⁶.

Na základe vyššie uvedených zistení úradu je možné konštatovať, že hoci banky nepodmieňujú poskytnutie hypotekárneho úveru vedením bežného účtu v ich banke, v prípade bánk, ktoré odpovedali na túto otázku, nezanedbateľné percento spotrebiteľov si v spojitosti s uzatvorením zmluvy o hypotekárnom úvere zriadilo v danej banke aj bežný účet. Uvedené naznačuje, že aj keď klient v prípade poskytnutia hypotekárneho úveru nie je nútený založiť si v danej banke bežný účet, reálne dochádza k poskytnutiu oboch bankových produktov naraz, a to pomerne často.

Úrad v tomto kontexte ďalej zisťoval, či je fyzická osoba, ktorá nie je podnikateľom a ktorej banka poskytla hypotekárny úver a spolu s ním si otvorila v danej banke bežný účet (alebo iný typ účtu), bola zvýhodnená (napr. nižšie poplatky, úroky)

¹⁶ Jedna banka sa vyjadrila, že viaže predmetné bankové produkty, pričom daný bežný účet je poskytovaný zadarmo.

v porovnaní s fyzickou osobou, ktorá si v súvislosti so získaním úveru takýto účet v danej banke neotvorila.

Približne polovica bánk uviedla, že zmluvné podmienky poskytnutia úveru sú pre klienta výhodnejšie, ak si v tej istej banke založí bežný účet alebo už má takýto účet v danej banke vedený. Najčastejšia forma zvýhodnenia pre takýchto klientov je čiastočné zníženie úrokovej sadzby z úveru.

Zvýhodnené podmienky poskytnutia hypotekárneho úveru spolu s otvorením bežného účtu môžu byť teda dôvodom, pre ktorý si časť klientov spolu s hypotekárnym úverom založí v danej banke aj bežný účet.

Na druhej strane úrad zistil, že v prípade ak chce klient ukončiť vedenie bežného účtu v banke, od ktorej čerpá úver, uvedené je spojené väčšinou s nie zanedbateľným poplatkom za zmenu zmluvných podmienok hypotekárnej zmluvy¹⁷.

3.2.2. Viazanie poskytnutia spotrebného úveru na bežný účet založený v danej banke

Vo svojej správe z prešetrovania viazania vybraných bankových produktov z júla 2007 úrad konštatoval, že takmer všetky banky, ktoré poskytovali v sledovanom období spotrebné úvery (spoločný trhoví podiel týchto bánk predstavoval 99 %), podmieňovali poskytnutie spotrebného úveru existenciou bežného účtu vo svojej banke. Okrem jednej banky, žiadna z bánk neumožňovala svojmu klientovi zrušiť takto „naviazaný“ bežný účet počas obdobia, kedy spláca spotrebný úver. V prípade bánk, ktoré umožňovali svojmu klientovi zrušiť „naviazaný“ bežný účet, musel klient zaplatiť banke poplatok za zmenu zmluvných podmienok.

V rámci prešetrovania viazania vybraných bankových produktov v roku 2013 úrad bankám opätovne položil otázku, či „*Je, resp. bolo jednou z podmienok poskytnutia spotrebného úveru, aby mala fyzická osoba – nepodnikateľ vedený bežný účet vo Vašej banke*“. Od roku 2008 až na dve banky, ktorých individuálny trhoví podiel na trhu spotrebných úverov bol k 31. 12. 2012 menší ako 1 %, ostatné banky nepodmieňujú poskytnutie spotrebného úveru vedením bežného účtu v danej banke.

Takýto postup bánk je podobne ako v prípade hypotekárnych úverov v súlade s platným Etickým kódexom.

Úrad však taktiež zisťoval, koľko bežných účtov bolo v priebehu kalendárneho roka otvorených v súvislosti s poskytnutím spotrebného úveru, a to v období rokov 2006 až 2012.

Tento údaj však nevedeli vyjadriť tri z najvýznamnejších bánk na trhu poskytovania spotrebných úverov (ich spoločný trhoví podiel k 31. 12. 2012 predstavoval [70-80] %) V prípade ostatných bánk, ktoré daný údaj vedeli poskytnúť, sa podiel spotrebných úverov poskytnutých zároveň so založením nového bežného účtu na počte všetkých poskytnutých spotrebných úverov za jednotlivé roky 2006 až 2012 pohyboval v intervale od 6,8 % do 61,2 %.

Banky sa v prieskume vyjadrili, že nepodmieňujú poskytnutie spotrebného úveru vedením bežného účtu v ich banke. Úrad však na základe poskytnutých údajov zistil, že nezanedbateľné percento spotrebiteľov malo v spojitosti s uzatvorením zmluvy

¹⁷ Viaceré banky spoplatňovali zmenu zmluvných podmienok súvisiacich s poskytnutím hypotekárneho úveru sumou od 49,79 do 166 €.

o spotrebnom úvere zriadený v danej banke aj bežný účet, resp. aj keď klienti pri poskytnutí spotrebného úveru nie sú nútení založiť si v danej banke bežný účet, reálne dochádza k poskytnutiu oboch bankových produktov naraz.

Úrad sa domnieva, že dôvodom tejto skutočnosti je, podobne ako pri poskytovaní hypotekárneho úveru, zvýhodnenie (napr. nižšie poplatky, nižšia úroková sadzba) fyzickej osoby, ktorej banka poskytla spotrebný úver a spolu s ním si otvorila v danej banke bežný účet (alebo iný typ účtu), v porovnaní s fyzickou osobou, ktorá si v súvislosti so získaním úveru takýto účet v danej banke neotvorila. V prieskume približne polovica bánk pripustila, že zmluvné podmienky poskytnutia úveru sú pre klienta výhodnejšie, ak si v tej istej banke založí bežný účet alebo už má takýto účet v danej banke vedený.

Úrad zároveň upozorňuje na fakt, že v prípade ak chce klient ukončiť vedenie bežného účtu v banke, od ktorej čerpá úver, je uvedené väčšinou spojené s poplatkom za zmenu zmluvných podmienok zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru.¹⁸

3.2.3. Viazanie poskytnutia úveru malým a stredným podnikateľom na bežný účet založený v danej banke

Podľa zistení úradu z roku 2007 takmer všetky banky, ktoré poskytovali v sledovanom období úvery malým a stredným podnikateľom (spoločný trhoví podiel týchto bánk predstavoval 95,5 %), podmieňovali poskytnutie tohto úveru existenciou bežného účtu vo svojej banke. Okrem jedného prípadu, žiadna z bánk neumožňovala podnikateľovi zrušiť takto „naviazaný“ bežný účet počas obdobia, kedy bol úver splácaný.

Podľa informácií Slovenskej bankovej asociácie, sa členské banky¹⁹ v dokumente Vyhlásenie Slovenskej bankovej asociácie zo dňa 14. 05. 2008 (ďalej len „Vyhlásenie“) zaviazali, že od 01. 01. 2009 nebudú podmieňovať poskytovanie úverov klientom zo segmentu malých a stredných podnikateľov otvorením bežných účtov v tej istej banke²⁰. Podľa vyjadrenia Slovenskej bankovej asociácie je predmetný dokument stále v platnosti.

Avšak vychádzajúc z podkladov a informácií, ktoré boli bankami predložené úradu v roku 2013, banky, ktorých podiel na trhu úverov pre malých a stredných podnikateľov bol k 31. 12. 2012 spolu 62,9 %, podmieňujú poskytnutie úveru malým a stredným podnikateľom vedením bežného účtu v tej istej banke.

Banky tento postup, ktorý je v rozpore s predmetným Vyhlásením, najčastejšie odôvodňovali zásadou obozretného podnikania a možnosťou lepšie odhadnúť rizikovosť klienta. Niektoré banky napriek deklarovanej všeobecnej záväznosti odporúčaní Slovenskej bankovej asociácie v tejto súvislosti uviedli, že sa na nich dané Vyhlásenie nevzťahuje.

¹⁸ K 31. 03. 2014 banky spoplatňovali zmenu zmluvných podmienok súvisiacich s poskytnutím spotrebného úveru sumou od 16,60 do 65 €.

¹⁹ <http://www.sbaonline.sk/sk/o-nas/clenovia/>

²⁰ <http://www.sbaonline.sk/sk/presscentrum/tlacove-spravy-sba/uvery-v-bankach-pre-male-a-stredne-podniky-bez-viazania.html>

Okrem toho, viaceré banky tvrdili, že takto „naviazaný“ bežný účet môžu neskôr podnikatelia zrušiť. V tejto súvislosti však úrad upozorňuje na zvyčajne nie zanedbateľný poplatok za zmenu zmluvných podmienok úverovej zmluvy.

3.2.4. Viazanie poskytnutia úveru samosprávam na bežný účet založený v danej banke

Dve z bánk poskytujúce úvery samosprávam uviedli, že neviažu poskytnutie úveru samosprávam s bežným účtom.

Úrad však vo vzťahu k jednej z týchto bánk zistil, že za jednotlivé roky 2006 až 2012 boli všetky ňou poskytnuté úvery samosprávam poskytnuté s bežným účtom v danej banke. Druhá banka neposkytla úradu dáta v požadovanej forme, a preto z dostupných dát nemohol byť daný údaj kvantitatívne verifikovaný.

Ostatné banky pôsobiace v predmetnej oblasti uviedli, že viažu poskytnutie úveru samospráve na bežný účet založený v banke poskytujúcej úver.

Celkovo teda podiel bánk, ktoré poskytujú úvery samospráve spolu s bežným účtom, predstavuje 58,8 %.

Postup bánk v oblasti viazania vo vzťahu k samosprávam Etický kódex neupravuje.

3.3. Prieskum úradu v náhodne vybraných pobočkách jednotlivých bánk

S cieľom preveriť dodržiavanie ustanovení Etického kódexu týkajúcich sa viazania úverov pre obyvateľstvo úrad v mesiaci október 2013 vo vybraných pobočkách bánk preveril z pozície klienta postup bánk v tejto oblasti.

Vo viacerých prípadoch ponúkali banky uvedené úverové produkty za výhodnejších podmienok ak má klient vedený bežný účet v tej istej banke, kde čerpá hypotekárny úver, pričom zníženie výšky úrokovej sadzby je od 0,4% do 3%. V prípade tzv. veľkej trojky, t.j. SLSP, Tatra banka a VÚB sa tieto hodnoty pohybujú v intervale od 0,4% po 0,5%. Zníženie úrokovej sadby je možné získať aj poistením nehnuteľnosti priamo prostredníctvom danej banky. Túto možnosť ponúklo v rámci prieskumu 5 bánk, pričom miera zníženia úrokovej sadzby sa pohybuje od 0,1% do 0,2%.

V rámci doplnujúceho prieskumu v marci 2014 sme boli na otázku, či je možné zrušiť bežný účet v danej banke, z ktorého sa spláca poskytnutý hypotekárny úver poskytnutý predmetnou bankou, v prípade niektorých bánk najprv informovaní, že z dôvodu bližšie nešpecifikovaných technických problémov uvedené nie je možné. Až následne na našu protiargumentáciu pracovník/pracovníčka banky pripustil/a, že v danom prípade je možné zrušiť bežný účet, uvedené je však spojené s prehodnotením podmienok poskytnutia hypotekárneho úveru (zvýšila by sa úroková sadza) a takmer vždy s poplatkom za zmenu zmluvných podmienok zmluvy o poskytnutí hypotekárneho úveru alebo zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru.

Na zníženie výšky úrokovej sadby majú vplyv aj ďalšie faktory, predovšetkým história klienta v danej banke, t.j. získanie a spôsob splácania úveru v minulosti, vlastníctvo kontokorentného účtu, vlastníctvo kreditnej karty a jej prečerpanie a následné splácanie, existencia bežného účtu pred požiadaním o hypotekárny úver, pohyby na danom účte, atď.

Pri prieskume spotrebných úverov úrad taktiež zistil poskytovanie výhod vyplývajúcich zo založenia a aktívneho využívania bežného účtu v tej istej banke, kde je čerpaný spotrebný úver. Hodnota zníženia úrokovej sadby v tomto prípade nie je jednoznačne kvantifikovateľná. Ako vyplýva z komunikácie so zamestnancami bánk, ide o individuálne zvýhodnenia podľa rozličných parametrov (približne v intervale od 1,6 % po 6 %).

4. Zhrnutie záverov úradu z prešetrovania v roku 2013

Vedenie bežného účtu, služby s tým spojené a poskytovanie rôznych typov úverov patria k finančným službám, ktoré využíva rastúci počet obyvateľov, malých a stredných podnikateľov i samospráv. Jedná sa o kategórie klientov bánk, ktoré sú charakteristické nízkou vyjednávacou silou a asymetriou informácií v porovnaní s bankami.

V priebehu úradom sledovaných rokov 2006 až 2012 koncentrovanosť jednotlivých úradom prešetrovaných trhov bola pomerne vysoká. Napríklad v roku 2012 podiel troch najväčších bánk na jednotlivých úradom sledovaných trhoch bol od [60-70] % do [90-100] %. Navyše, na väčšine z úradom sledovaných trhov túto hodnotu dosiahli tie isté tri banky (SLSP, VÚB a Tatra banka), a teda postavenie bánk na jednotlivých trhoch je v zásade stabilné, čo naznačuje nižšiu intenzitu hospodárskej súťaže na týchto trhoch.

Bežné účty a úvery sú odlišné produkty a preto, ak to nie je objektívne nevyhnutné (napr. v prípade poskytnutia kontokorentného úveru), neexistuje dôvod, pre ktorý by ich spotrebiteľ musel kupovať spolu (napr. hypotekárny úver s bežným účtom) v tej istej banke.

Do roku 2007 takmer všetky banky v Slovenskej republike, ktoré poskytovali hypotekárne úvery, spotrebné úvery alebo úvery malým a stredným podnikateľom vyžadovali ako podmienku poskytnutia tejto služby, aby mal potenciálny klient vedený v ich banke bežný účet. Banky najčastejšie odôvodňovali túto prax potrebovou redukcii úverového rizika, dosahovaním úspor a pod.

Vo svojom predošlom prešetrovaní úrad poukázal na možné negatívne dopady tejto praxe na kvalitu konkurenčného prostredia. Využitím nástrojov súťažnej advokácie sa úradu podarilo presadiť doplnenie Etického kódexu o ustanovenie, v ktorom sa banky zaväzujú, že pri poskytovaní úverov prestanú tento postup aplikovať. Slovenská banková asociácia zároveň prijala Vyhlásenie, že od 01. 01. 2009 bude rovnako postupovať aj v prípade bankových produktov poskytovaných malým a stredným podnikateľom.

V roku 2013 vykonal úrad prešetrovanie, ktorého cieľom bolo zistiť, či banky dodržiavajú toto ustanovenie a či iniciatíva úradu bola v prospech súťaže a spotrebiteľov.

Konkrétne zistenia úradu ohľadne viazania vybraných bankových produktov je možné zhrnúť nasledovne:

- *Viazanie vybraných bankových produktov poskytovaných fyzickým osobám, ktoré nie sú podnikateľmi*

Podľa zistení úradu, spotrebiteľia majú v súčasnosti možnosť získať v banke hypotekárny alebo spotrebný úver, hoci v danej banke nemajú vedený, resp. nezaložia si nový bežný účet, čo úrad hodnotí pozitívne.

Úrad z prešetrovania taktiež zistil, že aj keď bežný účet vedený v tej istej banke nie je podmienkou poskytnutia hypotekárneho alebo spotrebného úveru, banky systémom rôznych zliav (napr. zníženie úrokovej sadzby k úveru) a iných výhod motivujú spotrebiteľov k tomu, aby si zobrali úver v banke, v ktorej už majú vedený bežný účet alebo aby si s cieľom získať úver za výhodnejších podmienok takýto účet založili.

Avšak ak sa klient, ktorému banka poskytla hypotekárny alebo spotrebný úver, rozhodol zrušiť bežný účet v danej banke, uvedené je spojené s prekážkami, najmä s administratívnou záťažou klienta (v niektorých bankách zrušenie bežného účtu, z ktorého sa spláca hypotekárny úver, je možné len na základe žiadosti klienta, ktorú banka schváli) a väčšinou s relatívne vysokými „výstupnými“ poplatkami najmä čo sa týka poplatku za zmenu zmluvných podmienok zmluvy o poskytnutí hypotekárneho úveru alebo zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru.

V niektorých bankách klient v rámci informovania sa o možnosti zrušenia bežného účtu, z ktorého sa spláca hypotekárny alebo spotrebný úver poskytnutý danou bankou, dostane najprv zavádzajúcu informáciu o nemožnosti uvedeného z dôvodu bližšie nešpecifikovaných technických problémov.

Tieto prekážky zmeny banky ohľadne vedenia bežného účtu fyzickej osoby, ktorá nie je podnikateľom, môžu mať rovnaké negatívne účinky na spotrebiteľskú mobilitu (možnosť zmeny poskytovateľa služby) ako viazanie bankových produktov.

Spotrebiteľ teda pri zvažovaní ponúk na poskytnutie hypotekárneho alebo spotrebného úveru v balíčku s vedením bežného účtu by mal zobrať do úvahy nielen cenu úveru, poplatky súvisiace s uzavretím úveru a ďalšie poplatky súvisiace s úverovým vzťahom s bankou, ale aj poplatky súvisiace či už s vedením bežného účtu alebo jeho ukončením²¹.

- *Viazanie vybraných bankových produktov poskytovaných malým a stredným podnikateľom*

Čo sa týka malých a stredných podnikateľov, aj napriek vyhláseniu Slovenskej bankovej asociácie, že banky od 01. 01. 2009 nebudú podmieňovať poskytovanie úverov týmto klientom otvorením bežného účtu v tej istej banke, je praktika viazania úveru s bežným účtom naďalej pomerne rozšírená (trhový podiel bánk na trhu úverov pre malých a stredných podnikateľov, ktoré takto postupujú, predstavuje takmer 63 %).

²¹ Viaceré banky k 31. 03. 2014 spoplatňovali zrušenie bežného účtu v lehote do 12 mesiacov od jeho založenia.

- *Viazanie vybraných bankových produktov poskytovaných samosprávam*

V prípade poskytovania úverov samosprávam podiel bánk, ktoré poskytujú úvery samosprávam spolu s bežným účtom predstavuje takmer 59 %.

Výzva bankám

Viazanie samostatných bankových produktov zvyšuje náklady klienta spojenými s prechodom k inej banke, znižuje mobilitu klientov bánk, čím dochádza k znižovaniu intenzity hospodárskej súťaže a následne k poklesu spotrebiteľského prospechu. Spotrebiteľská mobilita je znižovaná aj existenciou skrytých administratívnych a finančných nákladov klientov na zmenu poskytovateľa daného bankového produktu.

Úrad preto v súlade so svojou stratégiou a prioritizačnou politikou v rámci uplatňovania súťažnej advokácie vyzýva banky, aby

- v súlade s ich Vyhlásením upustili od praktiky viazania poskytnutia úveru malým a stredným podnikateľom na bežný účet v danej banke,
- neviazali poskytnutie úveru samosprávam na bežný účet vedený v banke poskytujúcej úver,
- transparentným spôsobom poskytovali svojim klientom všetky informácie rozhodujúce pre vyhodnotenie jednotlivých konkurenčných ponúk vrátane informácií o podmienkach a poplatkoch za prípadnú zmenu zmluvných podmienok dohodnutých v úverových zmluvách, zrušenie bežného účtu a pod.,
- znižovali informačnú asymetriu medzi bankami a klientmi bánk, taktiež aby minimalizovali administratívne bremeno klientov pri zmene poskytovateľa sledovaných finančných služieb.

Vzhľadom na stabilne pomerne vysokú koncentrovanosť trhu v úradom sledovaných oblastiach poskytovania vybraných bankových produktov a nižšiu vyjednávaciu silu niektorých typov klientov bánk, úrad bude naďalej aktívne monitorovať vývoj podmienok poskytovania bankových produktov týmto spotrebiteľom. V prípade zistenia súťažných problémov bude úrad dôsledne požadovať nápravu prostredníctvom súťažného práva alebo súťažnej advokácie.

PRÍLOHY

Príloha 1

Celkový počet bežných účtov fyzických osôb, ktoré nie sú podnikateľmi, k 31.12. daného kalendárneho roka [v %]		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
1	SLSP	[30-40]	[30-40]	[30-40]	[30-40]	[20-30]	[20-30]	[20-30]
2	VÚB	[20-30]	[20-30]	[20-30]	[20-30]	[20-30]	[20-30]	[20-30]
3	Poštová banka	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[10-20]	[10-20]	[10-20]	[10-20]
4	Tatra banka	[10-20]	[10-20]	[10-20]	[10-20]	[10-20]	[10-20]	[10-20]
5	mBank	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[5-10]	[5-10]	[5-10]
6	ČSOB	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]
7	OTP	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
8	ING Bank	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
9	Prima Banka	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
10	UniCredit Bank	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
11	Zuno	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
12	Sberbank	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
13	Axa Bank	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
14	J&T Banka	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
15	FIO	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
16	Privatbanka	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
17	Oberbank	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
18	BKS Bank	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
Spolu		100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Príloha 2

Celkový počet bežných účtov malých a stredných podnikateľov k 31.12. daného kalendárneho roka [v %]		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
1	ČSOB	[20-30]	[20-30]	[20-30]	[20-30]	[20-30]	[20-30]	[20-30]
2	OTP	[20-30]	[20-30]	[20-30]	[20-30]	[20-30]	[20-30]	[20-30]
3	Poštová banka	[20-30]	[20-30]	[20-30]	[20-30]	[20-30]	[10-20]	[10-20]
4	Prima Banka	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[10-20]	[10-20]	[10-20]
5	Privatbanka	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[5-10]	[5-10]
6	Sberbank	[5-10]	[5-10]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
7	SLSP	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
8	Slovenská záručná a rozvojová banka	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
9	Tatra banka	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
10	UniCredit Bank	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
11	VÚB	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
12	Axa Bank	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
13	Banco Banif Mais	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
14	BKS Bank	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
15	mBank	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
16	CitiBank	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
17	Commerzbank	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
18	FIO	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
19	ING Bank	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
Spolu		100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Príloha 3

Celkový počet bežných účtov samospráv k 31.12. daného kalendárneho roka [v %]		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
1	VÚB	[20-30]	[20-30]	[20-30]	[30-40]	[20-30]	[20-30]	[40-50]
2	Prima Banka	[20-30]	[20-30]	[20-30]	[10-20]	[20-30]	[10-20]	[20-30]
3	SLSP	[50-60]	[40-50]	[50-60]	[40-50]	[40-50]	[40-50]	[20-30]
4	OTP	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
5	ČSOB	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
6	Tatra banka	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
7	Poštová banka	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
8	UniCredit Bank	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
9	J&T Banka	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
10	Sberbank	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
11	Privatbanka	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
12	Slovenská záručná a rozvojová banka	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
13	Komerčná Banka	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
14	ING Bank	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
Spolu		100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Príloha 4

Celkový počet uzatvorených zmlúv o hypotekárnom úvere k 31.12. daného kalendárneho roka [v %]		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
1	VÚB	[40-50]	[40-50]	[40-50]	[40-50]	[40-50]	[40-50]	[30-40]
2	Tatra banka	[10-20]	[10-20]	[20-30]	[10-20]	[10-20]	[10-20]	[10-20]
3	ČSOB	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[10-20]	[10-20]	[10-20]	[10-20]
4	SLSP	[10-20]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]
5	UniCredit Bank	[5-10]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[5-10]	[5-10]
6	OTP	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]
7	Prima Banka	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
8	Sberbank	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
9	mBank	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
10	Poštová banka	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
11	Oberbank	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
Spolu		100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Príloha 5

Celkový počet spotrebných úverov k 31.12. daného kalendárneho roka [v %]		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
1	SLSP	[50-60]	[50-60]	[50-60]	[50-60]	[40-50]	[40-50]	[40-50]
2	Tatra banka	[10-20]	[10-20]	[10-20]	[10-20]	[10-20]	[10-20]	[10-20]
3	VÚB	[10-20]	[10-20]	[10-20]	[10-20]	[10-20]	[10-20]	[10-20]
4	Poštová banka	[5-10]	[10-20]	[5-10]	[10-20]	[10-20]	[10-20]	[10-20]
5	ČSOB	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[10-20]
6	Prima Banka	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
7	Sberbank	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
8	UniCredit Bank	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
9	OTP	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
10	Banco Banif Mais	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
11	Zuno	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
12	mBank	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
13	CitiBank	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
14	J&T Banka	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
Spolu		100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Príloha 6

Počet úverov pre malých a stredných podnikateľov k 31.12. daného kalendárneho roka [v %]		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
1	Tatra banka	[20-30]	[20-30]	[30-40]	[30-40]	[30-40]	[30-40]	[30-40]
2	SLSP	[30-40]	[30-40]	[20-30]	[20-30]	[20-30]	[20-30]	[20-30]
3	ČSOB	[10-20]	[10-20]	[5-10]	[10-20]	[10-20]	[10-20]	[10-20]
4	VÚB	[10-20]	[10-20]	[10-20]	[10-20]	[10-20]	[10-20]	[10-20]
5	Sberbank	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[0-5]	[0-5]
6	OTP	[5-10]	[5-10]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
7	Slovenská záručná a rozvojová banka	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
8	UniCredit Bank	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
9	Banco Banif Mais	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
10	Prima Banka	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
11	Oberbank	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
12	Privatbanka	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
13	ING Bank	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
14	J&T Banka	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
15	CitiBank	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
16	Komerčná Banka	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
17	BKS Bank	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
18	Commerzbank	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
19	Poštová banka	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
Spolu		100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Príloha 7

Celkový počet úverov poskytnutých samosprávam k 31.12. daného kalendárneho roka [v %]		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
1	SLSP	[10-20]	[10-20]	[30-40]	[30-40]	[30-40]	[30-40]	[40-50]
2	Prima Banka	[70-80]	[60-70]	[50-60]	[40-50]	[40-50]	[40-50]	[30-40]
3	VÚB	[5-10]	[5-10]	[0-5]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]
4	OTP	[10-20]	[10-20]	[10-20]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]
5	Slovenská záručná a rozvojová banka	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
6	ČSOB	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
7	Tatra banka	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
8	UniCredit Bank	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
9	Komerčná Banka	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
10	Banco Banif Mais	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
11	Sberbank	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
12	Privatbanka	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
Spolu		100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Skratky bánk so sídlom na území SR a pobočiek zahraničných bánk

AXA Bank Europe - AXA Bank Europe, pobočka zahraničnej banky, so sídlom Kolárska 6, 811 06 Bratislava
Banco Banif Mais - Banco Banif Mais S. A., pobočka zahraničnej banky, so sídlom Einsteinova 21, 851 01 Bratislava
BKS Bank - BKS Bank AG, pobočka zahraničnej banky v SR, so sídlom Pribinova 4, 811 09 Bratislava
BRE Bank alebo **mBank** - BRE Bank SA, pobočka zahraničnej banky mBank v Slovenskej republike, so sídlom Pribinova 10, 811 09 Bratislava
Citibank Europe - Citibank Europe plc, pobočka zahraničnej banky, so sídlom Mlynské nivy 43, 825 01 Bratislava
COMMERZBANK - COMMERZBANK Aktiengesellschaft, pobočka zahraničnej banky, so sídlom Rajska 15/A, 811 06 Bratislava
ČSOB - Československá obchodná banka, a. s. so sídlom Michalská 18, 815 63 Bratislava
ČSOB stavebná sporiteľňa - ČSOB stavebná sporiteľňa, a. s. so sídlom Radlinského 10, 813 23 Bratislava
Etický kódex - Etický kódex bánk v oblasti ochrany spotrebiteľa
EÚ – Európska únia
Fio banka - Fio banka, a. s., pobočka zahraničnej banky, so sídlom Nám. SNP 21, 811 01 Bratislava
ING Bank - ING Bank N. V., pobočka zahraničnej banky, so sídlom Jesenského 4/C, 811 02 Bratislava
J & T BANKA - J & T BANKA, a. s., pobočka zahraničnej banky, so sídlom Dvořákovo nábrežie 8, 811 02 Bratislava
KDB - KDB Bank Europe Ltd., pobočka zahraničnej banky, so sídlom Obchodná 2, 811 06 Bratislava
Komerční banka - Komerční banka, a. s., pobočka zahraničnej banky, so sídlom Hodžovo nám. 1A, 811 06 Bratislava
NBS – Národná banka Slovenska so sídlom Imricha Karvaša 1, 813 25 Bratislava
Oberbank - Oberbank AG pobočka zahraničnej banky v Slovenskej republike, so sídlom Prievozská 4/A, 821 09 Bratislava
OTP - OTP Banka Slovensko, a. s. so sídlom Štúrova 5, 813 54 Bratislava
PMÚ SR alebo **úrad** - Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, so sídlom Drieňová 24, 826 03 Bratislava
Poštová banka - Poštová banka, a. s. so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava
Prima banka - Prima banka Slovensko, a. s. so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina
Privatbanka - Privatbanka, a. s. so sídlom Einsteinova 25, 851 01 Bratislava
Prvá stavebná sporiteľňa - Prvá stavebná sporiteľňa, a. s. so sídlom Bajkalská 30, P. O. Box 48, 829 48 Bratislava
Sberbank - Sberbank Slovensko, a. s. so sídlom Vysoká 9, 810 00 Bratislava
Slovenská záručná a rozvojová banka - Slovenská záručná a rozvojová banka, a. s. so sídlom Štefánikova 27, 814 99 Bratislava
SLSP - Slovenská sporiteľňa, a. s. so sídlom Tomášikova 48, 832 37 Bratislava
SR - Slovenská republika
Tatra banka - Tatra banka, a. s. so sídlom Hodžovo námestie 3, 811 06 Bratislava

The Royal Bank of Scotland - The Royal Bank of Scotland plc, pobočka zahraničnej banky, so sídlom Hviezdoslavovo nám. 25, 811 02 Bratislava

UniCredit - UniCredit Bank Slovakia, a. s. so sídlom Šancová 1/A, 813 33 Bratislava

VÚB - Všeobecná úverová banka, a. s. so sídlom Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava

Wüstenrot stavebná sporiteľňa - Wüstenrot stavebná sporiteľňa, a. s. so sídlom Grösslingova 77, 824 68 Bratislava

ZUNO - ZUNO BANK AG, pobočka zahraničnej banky, so sídlom Pribinova 8, 811 09 Bratislava